

УДК 351.743(477)

О. В. Джафарова

ВИДИ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Наступальний розвиток України як правової, демократичної та європейської держави вимагає перегляду системи державного управління, його органів і відповідних функцій, закріплених за ними. На особливу увагу в цьому аспекті заслуговує питання видів дозвільної діяльності органів публічної адміністрації, оскільки обсяги останньої свідчать, що вона в більшості випадків складає основний зміст публічно-сервісної діяльності. У межах публікації спробуємо визначити види дозвільної діяльності, покладені в основу реалізації прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Спочатку звернемось до напрацювань, які існують у науковій літературі. Так, Ю.О. Тихомиров, розглядаючи дозвільну діяльність як метод правового регулювання, виокремлює певні її види з урахуванням характеру й ступеня самостійності, що надаються суб'єкту господарювання, а саме такі, як ліцензування, акредитація, сертифікація [1]. Відразу зауважимо, що розгляд дозвільної діяльності крізь призму правового інструментарію, який застосовується лише для регулювання господарської діяльності, є свідомим звуженням обсягу останньої. С.С. Алексеев до дозвільної діяльності відносить реєстрацію та спеціальні права, наприклад, право на управління автотранспортним засобом [2]. У свою чергу Л.В. Лосюк обґрунтовує, що сертифікація є складовою дозвільної системи в широкому розумінні [3, с. 7]. Д.М. Бахрах до дозвільної діяльності, крім реєстрації та ліцензування, відносить також паспортизацію [4]. О.М. Бандурка та М.М. Тищенко виокремлюють у структурі реєстраційно-дозвільних проваджень такі види, як реєстрація, ліцензування, власне дозвільна діяльність, легалізація (консульська легалізація документів), нострифікація, акредитація, атестація, сертифікація, паспортизація. Варто наголосити, що вчені не бачать розбіжностей у цих явищах [5, с. 194-219]. О.В. Кузьменко називає дозвільні, ліцензійні та реєстраційні провадження. В.Б. Авер'янов виокремлює серед неюрисдикційних адміністративних проваджень реєстраційне й дозвільне

[6]. Як бачимо, науковці не ототожнюють дозвільні та реєстраційні повноваження, однак вважають їх однопорядковими.

Цікавою є також позиція Е.Ф. Демського, який зазначає, що реєстрація підприємницької або господарської діяльності, транспортних засобів, зброї, шлюбних відносин, цивільного стану особи, місця проживання чи місця перебування, видача паспортів, ліцензій, дипломів, сертифікатів, патентів, авторських свідоцтв, нострифікація документів, застосування заходів примусу тощо є суто управлінською, адміністративною, публічною діяльністю органів владних повноважень, їх посадових (службових) осіб, які згідно із законом уповноважені розглядати та вирішувати питання, пов'язані з реалізацією й захистом прав, свобод і законних інтересів фізичних чи юридичних осіб [7].

Ми частково погоджуємось із наведеним, оскільки вважаємо, що застосування заходів примусу пов'язане з юрисдикційною діяльністю органів публічної адміністрації, мета якої полягає в захисті порушених прав, і ця діяльність є вторинною щодо діяльності, пов'язаної зі сприянням громадянам у реалізації їхніх прав тощо. В аспекті розуміння останньої як суто управлінської, адміністративної, публічної діяльності органів владних повноважень вважаємо, що ці категорії не є рівнозначними. На нашу думку, реєстрація, ліцензування, паспортизація, сертифікація, патентування (право інтелектуальної власності), процедура визнання, апостилізація - це правовий інструментарій, за допомогою якого здійснюється впорядкування відносин, пов'язаних із реалізацією прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Ці відносини є публічно-сервісними, урегульованими нормами адміністративного матеріального й процесуального права.

Отже, дозвільну діяльність доцільно розглядати в широкому розумінні, оскільки в її основу покладено правовий інструментарій, який дає змогу фізичним і юридичним особам реалізувати закріплені рівні свободи. Тобто дозвільна діяльність виступає регулятором суспільних відносин, не перешкоджаючи в реалізації прав громадян, упорядковує суспільні відносини шляхом запровадження певних правил, обов'язкових для виконання. У широкому розумінні дозвільна діяльність включає такі напрями (види), як реєстрація, ліцензування, паспортизація, сертифікація, патентування (право інтелектуальної власності), процедура визнання, власне дозвільна діяльність, апостилізація (консульська легалізація документів), акредитація, атестація, верифікація, стандартизація (технічне регулювання), квотування тощо. Зрозуміло, що кожний такий напрям (вид) дозвільної діяльності має різні правові наслідки (отримання статусу, підтвердження статусу особи, підтвердження статусу предмета), власну процесуальну форму здійснення, суб'єкта здійснення та суб'єкта звернення, форму документа, нормативно-правові засади тощо. Однак їх об'єднує той факт, що за допомогою останніх забезпечується впорядкування суспільних відносин, підтримання балансу інтересів індивідуума, суспільства й держави, а також забезпечення як особистої безпеки осіб, так і національної безпеки в цілому.

Зупинимось на розгляді окремих видів дозвільної діяльності, які нами були виокремлено, та наведемо додаткову аргументацію щодо їх правової природи.

Сьогодні на сторінках наукової літератури розгортаються жваві дискусії щодо розмежування таких категорій, як ліцензування та власне дозвільна діяльність. Так, деякі вчені наголошують на необхідності розмежовувати ці категорії [8, с. 214-221], інші ж говорять про їх тотожність [9]. І це не випадково, оскільки слово «ліцензія» (лат. licetia) тлумачиться як «дозвіл», «документ, що демонструє певний дозвіл» [10]. Плутанини, на нашу думку, додає чинне законодавство. Зокрема, у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Законі України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» поняття «ліцензія» й «документ дозвільного характеру» вжито в однаковому значенні. Відразу зауважимо, що вести мову про ліцензування як правовий інструментарій, що регулює лише відносини господарювання, сьогодні немає достатніх підстав. Ліцензування є правовим інструментарієм для врегулювання відносин у сфері інтелектуальної власності (виключна ліцензія, одинична ліцензія, невиключна ліцензія, примусова ліцензія, відкрита ліцензія, субліцензія), у сфері обігу зброї, у сфері виконання робіт протипожежного значення тощо. Ліцензії, які застосовуються для регулювання зовнішньоекономічної діяльності, можна поділити на генеральні, разові (індивідуальні), відкриті, антидемпінгові, компенсаційні, спеціальні.

У загальноживаному розумінні ліцензування - це порядок надання дозволів на здійснення окремих видів діяльності спеціально уповноваженими на те державою органами. Нині багато говориться про необхідність зменшення адміністративних бар'єрів під час отримання документів дозвільного характеру, запровадження дерегуляційних заходів, одним із яких може стати лібералізація ліцензійного законодавства, що передбачає заміну останнього обов'язковим страхуванням цивільної відповідальності суб'єктів господарювання. У загальному порядку дозвільний документ - це рішення органу публічної адміністрації, що є юридичним фактом для виникнення цивільно-правових відносин, однак якщо мова йде про обов'язкове страхування цивільної відповідальності (правочин здійснюється у сфері приватного права, характеризується певним рівнем свободи, проте здійснюється за рішенням держави), то він є елементом публічно-правового дозволу. Як приклад можна навести страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що застосовується для безпеки дорожнього руху.

Таким чином, ліцензування є одним із видів дозвільної діяльності, яка виражається у вигляді офіційного визнання державою за певними суб'єктами прав на провадження окремих, передбачених законодавством України, видів діяльності, визнання достатнього рівня професіоналізму й кваліфікації, а також здійснення контролю за фактично здійснюваними діями в інтересах особи, держави й суспільства.

Зупинимось на розгляді власне дозвільної діяльності. Так, Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» нада-

ється визначення документа дозвільного характеру: це дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ, який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання в разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності чи видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності чи видів господарської діяльності [11]. Аналіз ст. 1 зазначеного закону свідчить, що законодавець до дозвільної діяльності відносить досить широкий спектр повноважень органів публічної адміністрації. Законом України «Про перелік документів дозвільного характеру» на сьогодні визначено 82 документи, які є дозвільними. Проте це без урахування дозволів, що надаються на об'єкти підвищеної небезпеки та на діяльність, не пов'язану з господарською. Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дозвільну систему» від 12 жовтня 1992 р. № 576 надаються дозволи на придбання, перевезення, зберігання, носіння вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів, на які поширюється дозвільна система; дозволи на відкриття й функціонування об'єктів дозвільної системи, що працюють із вибуховими матеріалами, піротехнік-майстерень тощо.

Заслужують на увагу також спеціальні дозволи. Так, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» від 30 травня 2011 р. № 615 до спеціальних дозволів віднесено такі: геологічне вивчення родовищ корисних копалин; геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку, родовищ корисних копалин; видобування корисних копалин; геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ, з подальшим видобуванням нафти, газу; будівництво й експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, тощо.

Далі розглянемо квотування з аспекту дозвільної діяльності держави та крізь призму забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини й громадянина. Своєчасність аналізу правових аспектів квотування як напряму дозвільної діяльності органів публічної адміністрації в Україні обумовлюється слабкою науково-теоретичною розробленістю зазначеної проблеми. Відповідно до ст. 12 Господарського кодексу України цей засіб наділяється регулюючим впливом держави на діяльність суб'єктів господарювання. Квотування господарської діяльності здійснюється на підставі ст. 14 Господарського кодексу України, а також інших актів законодавства, зокрема й Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Наголосимо, що квотування господарської діяльності в Україні є видом дозвільної діяльності з огляду на сукупність таких ознак: 1) об'єктом є економічна безпека держави; 2) ця діяльність є цілеспрямованою; 3) має організаційно-розпорядчий характер; 4) є публічно-сервісною; 5) здійснюється уповноваженими органами публічної влади, повноваження яких встановлено чинним законодавством.

Оскільки квотування запроваджується з метою забезпечення економічної, продовольчої та національної безпеки, можна з упевненістю стверджувати, що воно є одним із напрямів дозвільної діяльності держави. Дозвільна діяльність представлена комплексом заходів, спрямованих на реалізацію прав і законних інтересів певної групи фізичних та юридичних осіб, що закріплені в Конституції України, а також на недопущення можливої шкоди як від безконтрольного поводження з об'єктами підвищеної небезпеки, так і від здійснення певних видів діяльності, що несуть загрозу національній та особистій безпеці громадян. Зауважимо, що в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» немає визначення квотування, натомість використано термін «неавтоматичне ліцензування», а також вказано, що воно здійснюється за певною адміністративною процедурою.

Отже, квотування - це врегульована нормами адміністративно-процесуального права діяльність органів публічної адміністрації в межах повноважень, визначених чинним законодавством, спрямована на реалізацію норм адміністративного матеріального права та матеріально-правових норм інших галузей права в процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності, щодо якої встановлюються певні квоти з метою забезпечення прав, свобод, законних інтересів фізичних і юридичних осіб та безпеки держави в цілому. Квотування є видом ліцензування. З огляду на викладене пропонуємо узгодити термінологію, яка використовується в Господарському кодексі України, з термінологією Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Зупинимось на розгляді реєстраційних правовідносин, які пронизують усі сфери й напрями існування як держави, так і окремого громадянина. Варто зауважити, що на сьогодні немає жодного ґрунтовного дослідження правової природи, сутності й змісту реєстраційної діяльності в Україні.

На нашу думку, мета реєстраційної діяльності полягає в сприянні громадянам у набутті, зміні чи припиненні правосуб'єктності. Тобто в глобальному розумінні основною метою створення держави є забезпечення безпеки людей, які проживають на певній території. Зазначена мета трансформується в низку інших завдань і функцій, які ставить перед собою держава. Саме для їх реалізації створюється система органів публічної влади. Потребує уваги в цьому контексті позиція М.М. Калюжного, який зазначає, що реєстрація відіграє важливу роль у реалізації функцій держави із захисту прав власності, є чинником гарантії такого захисту, офіційного визнання та юридичного закріплення прав власників - фізичних і юридичних осіб - на об'єкти нерухомого майна [12, с. 39]. Сутність державної реєстрації земельної ділянки, як стверджує В.М. Бевзенко, здійснює водночас дві функції: санкціонування державою формування земельної ділянки як об'єкта нерухомого майна та визнання державою речового права певної особи на неї [13, с. 38]. Таким чином, реєстраційна діяльність є одним із видів дозвільної діяльності, що виражається у вигляді офіційного визнання державою за визначеними суб'єктами певної правосуб'єктності, а за об'єктами - певних властивостей, які несуть у собі потенційну небезпеку для

життя, здоров'я людей, а також для навколишнього природного середовища, безпеки й національних інтересів держави тощо [14, с. 23].

Отже, реєстраційні відносини з приводу отримання реєстраційних (дозвільних) послуг є публічно-сервісними, а відносини між державою та суб'єктом надання реєстраційних послуг (органом публічної адміністрації) з приводу організації й контролю за такою діяльністю за своєю природою є управлінськими.

Можна зробити висновок, що реєстраційна діяльність як вид дозвільної діяльності має такі риси:

1) має документальне підтвердження правового статусу суб'єкта або наділення новими правовими ознаками об'єкта;

2) процедура отримання реєстраційних документів повинна встановлюватись винятково законодавчими актами та забезпечуватись примусовою силою держави;

3) є загальнообов'язковою;

4) участь органів публічної влади, що мають реєстраційні повноваження, є обов'язковою;

5) за допомогою реєстраційної діяльності реалізуються права, свободи та законні інтереси певної групи фізичних і юридичних осіб, закріплені в Конституції України, а також не порушуються, перебуваючи під захистом держави, права, свободи та законні інтереси іншої групи фізичних і юридичних осіб [14, с. 24].

Далі проаналізуємо такий вид дозвільної діяльності, як акредитація й атестація. Акредитація, атестація розглядається нами як один із видів дозвільної діяльності, яким закріплюється можливість виконання акредитованим чи атестованим суб'єктом певних публічних функцій. Правова природа акредитації (атестації) полягає в тому, що держава делегує повноваження органів публічної адміністрації фізичним і юридичним особам публічного й приватного права. Тобто фізичні та юридичні особи приватного права, будучи акредитованими (атестованими), отримують повноваження органів публічної адміністрації в певній сфері, тому їх рішення є публічно-правовими. Отже, атестація й акредитація - це один із видів дозвільної діяльності в широкому розумінні, спрямований на підтвердження статусу особи (юридичної або фізичної). Як правило, у більшості випадків це стосується підтвердження професійного рівня певної особи.

Потребує уваги розгляд такого виду дозвільної діяльності, як підтвердження статусу предмета, продукту, послуги - сертифікація й стандартизація. Л.В. Лосюк визначає сертифікацію як складову дозвільної системи в широкому розумінні, що представлена сукупністю певних процедур, пов'язаних із наданням документів дозвільного характеру (сертифікатів) щодо випуску продукції за умови її відповідності нормативно встановленим вимогам, а також контролем за дотриманням їх отримувачами відповідних правил [3, с. 7]. Ми підтримуємо твердження науковця щодо правової природи сертифікації. Отже, сертифікація - це врегульована адміністративно-процесуальними нормами діяльність, що здійснюється в

межах повноважень, визначених чинним законодавством, органом з оцінки відповідності, який вчиняє перевірку та документально (шляхом видачі документа дозвільного характеру) підтверджує відповідність продукції системам управління якістю, системам екологічного управління, системам управління персоналом та іншим установленим законодавством вимогам, які діють на території України.

Що стосується стандартизації (сфери технічного регулювання), то загальні питання процедури розроблення й прийняття стандартів регламентовано розділом II Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», а також ДСТУ 1.2:2003 «Національна стандартизація. Правила розроблення національних нормативних документів».

Документ дозвільного характеру у вигляді національного стандарту є нормативним документом, який містить вимоги до продукції, послуг, певних споруд і пристроїв, що є обов'язковими для осіб, які мають бажання або здійснюють їх виробництво чи надання послуг. Тобто стандартизація (технічні регламенти) разом із сертифікацією є напрямками дозвільної діяльності, які підтверджують статус предмета, продукту, послуги тощо.

Також звернемо увагу на такі напрями дозвільної діяльності, спрямовані на підтвердження статусу документа, як консульська легалізація документів, процедура визнання, апостилізація, верифікація, валідація.

Легалізація офіційного документа означає перевірку його відповідності чинному законодавству України або законодавству держави перебування, встановлення й посвідчення дійсності документа чи справжності підпису, повноважень посадової особи, яка підписала документ або засвідчила попередній підпис, а також дійсності відбитка штампу, печатки, якими скріплено документ [15]. Приєднавшись до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (1961 р.), Україна тим самим звільнила себе від необхідності консульської легалізації документів для держав - учасниць цієї конвенції. Єдиною формальною вимогою легалізації офіційних документів є проставляння апостилю компетентним органом договірної держави або на самому документі, або на окремому аркуші, що скріплюється з документом. Апостиль - це спеціальний штамп, який проставляється на офіційних документах, що надходять від держав - учасниць Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів [15]. В Україні повноваження на проставляння апостилю надано Міністерству освіти і науки України, Міністерству юстиції України та Міністерству закордонних справ України.

Процедура визнання іноземних документів про освіту (нострифікація) має на меті забезпечити права громадян, які здобули освіту в інших державах, на продовження освіти й професійну діяльність в Україні, а також здійснюється в індивідуальному порядку. У результаті процедури визнання власник іноземних документів про освіту отримує свідоцтво, яким підтверджується право власника документів, виданих навчальним закладом іншої держави, на продовження освіти або працевлаштування за фахом у вищо-

му навчальному закладі України чи в установах на всій території України. Видача такого свідоцтва здійснюється на підставі рішення компетентного органу - вищого навчального закладу або Міністерства освіти і науки України [16].

Одним із напрямів підтвердження статусу документів як виду дозвільної діяльності можна визнати верифікацію. Згідно зі ст. 47 Митного кодексу України верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про проходження товару з України здійснюється органами доходів і зборів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Порядок здійснення верифікації сертифікатів про проходження товарів з України затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2002 р. № 1861 та передбачає перевірку сертифіката на автентичність (справжність) і перевірку достовірності відомостей, що містяться в ньому.

Підсумовуючи, зазначимо, що види дозвільної діяльності в широкому розумінні є такими:

- 1) ліцензування; патентування (інтелектуальна власність), квотування, спеціальні дозволи, власне дозвільна діяльність; спеціальні права;
- 2) реєстраційна діяльність;
- 3) діяльність, спрямована на підтвердження статусу особи (паспортизація, акредитація, атестація);
- 4) діяльність щодо підтвердження статусу предмета, послуги (сертифікація, стандартизація);
- 5) діяльність, спрямована на підтвердження статусу документа (процедура визнання, апостилізація, консульська легалізація документів, верифікація).

Проведений аналіз видів дозвільної діяльності органів публічної адміністрації в Україні свідчить, що саме остання складає зміст публічно-сервісної діяльності, вимагаючи перегляду як із позиції лібералізації чинного законодавства, так і шляхом застосування дерегуляційних та альтернативних інструментів.

Література

1. Тихомиров Ю.А. Публично-правовое регулирование: динамика сфер и методов / Ю.А. Тихомиров // Журнал российского права. - 2001. - № 5. - С. 3-12.
2. Алексеев С.С. Общие дозволения и общие запреты в советском праве / С.С. Алексеев. - М. : Юридическая литература, 1989. - 287 с.
3. Лосюк Л.В. Адміністративно-правові засади здійснення сертифікації у сфері забезпечення якості продукції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Л.В. Лосюк ; Харківський нац. ун-т внутр. справ. - Х., 2012. - 19 с.
4. Бахрах Д.Н. Правовой режим разрешительной системы / Д.Н. Бахрах, Д.В. Осинцев // Правовая наука и реформа юридического образования : сб. науч. трудов. - Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1995. - С. 14-18.
5. Бандурка О.М. Адміністративний процес : [підручник] / О.М. Бандурка, М.М. Тищенко. - К. : Літера ЛТД, 2001. - 336 с.
6. Адміністративне право України. Академічний курс : [підручник] : у 2 т. / за ред. В.Б. Авер'янова. - К. : Юридична думка, 2007-2009. - Т. 1 : Загальна частина. - 2007. - 592 с.
7. Демський Е.Ф. Адміністративно-процесуальне право України : [навч. посібник] / Е.Ф. Демський. - К. : Юрінком Інтер, 2008. - 496 с.

8. Юрьева Ю.С. Лицензирование - правовое средство обеспечения экономической безопасности России / Ю.С. Юрьева // Право и современность. - Саратов, 2008. - Вып. 3. - Ч. 1. - С. 214-221.

9. Шпомер АЛ. Поняття, ознаки та функції ліцензування певних видів господарської діяльності в Україні / А.І. Шпомер // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - № 12. - С. 77-80.

10. Ліцензія [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D1%96%D1%8F>.

11. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 6 вересня 2005 р. № 2806-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>.

12. Калюжний М.Н. Державний земельний кадастр в Україні: стан і перспективи / М.Н. Калюжний // Національна безпека і оборона. - 2011. - № 6. - С. 39-40.

13. Бевзенко В.М. Головне питання полягає не стільки в кількості інформаційних систем, скільки в порядку їх наповнення та функціонування / В.М. Бевзенко // Національна безпека і оборона. - 2011. - № 6. - С. 28-39.

14. Джафарова Е.В. Сущность регистрационной деятельности как одно из направлений разрешительной деятельности / Е.В. Джафарова // Закон и жизнь. - 2015. - № 4/2(280). - С. 21-24.

15. Апостиль [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/postlugi/apostil/apostill.html>.

16. Визнання в Україні іноземних документів про освіту [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/postlugi/viznannya-dokumentiv/viznannya.html>.

А н о т а ц і я

Джафарова О. В. Види дозвільної діяльності органів публічної адміністрації в Україні. - Стаття.

У статті виділено та досліджено основні види дозвільної діяльності органів публічної адміністрації. Аналіз видів дозвільної діяльності органів публічної адміністрації свідчить, що за їх допомогою забезпечується впорядкування суспільних відносин, підтримання балансу інтересів індивідуума, суспільства й держави, забезпечення як особистої безпеки осіб, так і національної безпеки в цілому. Доведено, що дозвільна діяльність складає зміст публічно-сервісної діяльності та вимагає перегляду з позиції лібералізації чинного законодавства, а також шляхом застосування дерегуляційних та альтернативних інструментів.

Ключові слова: дозвільна діяльність, органи публічної адміністрації, види, ліцензування, патентування, квотування, спеціальні дозволи, паспортизація, акредитація, сертифікація, стандартизація.

А н н о т а ц и я

Джафарова А. В. Виды разрешительной деятельности органов публичной администрации в Украине. - Стаття.

В статье выделены и исследованы основные виды разрешительной деятельности органов публичной администрации. Анализ видов разрешительной деятельности органов публичной администрации свидетельствует, что с их помощью обеспечивается упорядочение общественных отношений, поддержание баланса интересов индивидума, общества и государства, обеспечение как личной безопасности лиц, так и национальной безопасности в целом. Доказано, что разрешительная деятельность составляет содержание публично-сервисной деятельности и требует пересмотра с позиции либерализации действующего законодательства, а также путем применения дерегуляционных и альтернативных инструментов.

Ключевые слова: разрешительная деятельность, органы публичной администрации, виды, лицензирование, патентование, квотирование, специальные разрешения, паспортизация, акредитация, сертификация, стандартизация.

S u m m a r y

Jafarova O. V. Types licensing of public administration in Ukraine. - Article.

The article singled out and studied the main types of leisure activities of the public administration. Analysis of the types of licensing activities of public administration in Ukraine shows that with the latest ensured ordering social relations, maintain the balance of interests of individual, society and the state and ensure the safety of both personal and national security in general. Proved that licensing activity is the content of public service activities and requires a review of the position as liberalization of current legislation, and through deregulation and use of alternative instruments.

Key words: licensing activities, public administration bodies, types, licensing, patents, quotas, special permits, certification, accreditation, certification, standardization.